

Concept

Directie Den Haag: het interdepartementale deel van Overheidsdienst Groningen,

Inleiding

De Nationaal Coördinator is belast met het bevorderen van de totstandkoming en uitvoering van het Programma Aardbevingsbestendig Groningen. De Nationaal Coördinator, ondersteund door de overheidsdienst, zorgt in dialoog met alle maatschappelijke stakeholders voor een planmatige en daadkrachtige regie op de duurzame versterking en vernieuwing van het aardbevingsgebied, opdat deze regio een nieuwe balans vindt tussen gaswinning, veiligheid, een versterkte gebiedsidentiteit met nieuwe kansen en een leefbare en aantrekkelijke woon-, werk- en leefomgeving.

Het programma bevat alle maatregelen en voorzieningen om de opgaven in Groningen op het gebied van bescherming tegen en afhandeling van schade als gevolg van aardbevingen te realiseren. Het gaat daarbij bijvoorbeeld om (preventieve) versterkingsmaatregelen aan woningen en andere gebouwen om de veiligheid te vergroten. Het programma omvat ook werkwijzen ten behoeve van een goede en versnelde uitvoering van schadeherstel en verduurzaming. Het programma bevat tevens, in samenhang met het voorgaande, maatregelen en voorzieningen om de leefbaarheid, duurzaamheid en de economie in het door aardbevingen beïnvloedde gebied te bevorderen en perspectief te bieden aan inwoners.

Het gaat dus om een integrale aanpak op het gebied van veiligheid, leefbaarheid, duurzaamheid en regionale economie voor het hele aardbevingsgebied. De Nationaal Coördinator bevordert dat private en publieke partijen hun verantwoordelijkheden hierin waarmaken. De Nationaal Coördinator zorgt voor prioriteitstelling, planning en fasering van de omvangrijke en complexe opgave zodat de beschikbare capaciteit en middelen doelmatig en doeltreffend kunnen worden ingezet.

Verantwoordelijkheden en taken van de NCG.

Tot de taken van de NCG behoren:

- a. het jaarlijks doen van een voorstel voor het Programma Aardbevingbestendig en Kansrijk Groningen.
- b. het adviseren van de betrokken bestuursorganen over de uitvoering van het Programma Aardbevingbestendig en Kansrijk Groningen, waaronder het doen van voorstellen aan de betrokken bestuursorganen om hun bevoegdheden in te zetten.
- c. het doen van voorstellen voor de agenda van de betrokken onderraad van de Ministerraad, Gedeputeerde Staten van Groningen of van de Colleges van Burgemeester en Wethouders van de betrokken gemeenten en het op verzoek bijstaan van betrokken bestuurders in het parlement, Provinciale Staten van de provincie Groningen respectievelijk de gemeenteraad van de betrokken gemeenten en in andere gremia.
- d. het coördineren en faciliteren van en het bijdragen aan de uitvoering van het Programma Aardbevingbestendig en Kansrijk Groningen.
- e. het bewaken van de voortgang van de uitvoering van het Programma Aardbevingsbestendig en Kansrijk Groningen en het rapporteren daarover aan de betrokken bestuursorganen;
- f. het bevorderen en voeren van bestuurlijk overleg
- g. het bevorderen van maatschappelijk, politiek en bestuurlijk draagvlak voor het Programma Aardbevingbestendig en Kansrijk Groningen en van maatschappelijke participatie in de uitvoering daarvan en het bijdragen aan herstel van vertrouwen.
- h. het bevorderen van de communicatie over het Programma Aardbevingbestendig en Kansrijk Groningen.

De Minister van Economische Zaken is coördinerend minister namens het kabinet voor het Programma Aardbevingbestendig en Kansrijk Groningen. Het programma zoals genoemd onder a. zal jaarlijks door de minister worden vastgesteld en aangeboden aan de Eerste en Tweede Kamer. In het programma

wordt steeds voor de eerstvolgende vijf jaar zo gedetailleerd mogelijk aangegeven welke maatregelen en voorzieningen in die periode zullen worden uitgevoerd en welke middelen beschikbaar worden gesteld voor de verschillende onderdelen van het programma.

Om de taken uit te kunnen voeren zal de Nationaal Coördinator Groningen worden ondersteund door een overheidsdienst met een onderdeel in de regio en een onderdeel in Den Haag. De overheidsdienst is samengesteld uit medewerkers die onder andere afkomstig zijn van de gemeenten, provincie en rijksoverheid. Deze Overheidsdienst Groningen valt onder de Minister van Economische Zaken. Het streven is om op 1 juni a.s. het Organisatiebesluit voor de Overheidsdienst Groningen gereed te hebben. Onder andere ter voorbereiding hierop wordt in deze notitie ingegaan op de taken en verantwoordelijkheden, de werkwijze en inrichting van het onderdeel in Den Haag: directie Den Haag.

Taken van Overheidsdienst Groningen, directie Den Haag.

De overheidsdienst ondersteunt in de Nationaal coördinator Groningen en adviseert de betrokken bestuursorganen over het te ontwikkelen en uit te voeren programma. Een belangrijke kerntaak van directie Den Haag is de coördinatie van interdepartementale rijksinzet bij de opzet en ontwikkeling van het meerjarenprogramma en de daarvoor benodigde instrumenten. Daarnaast adviseert de directie de betrokken ministers over het programma en is verantwoordelijk voor coördinatie richting Tweede Kamer.

Uitgesplitst zijn de taken van de directie Den Haag:

- 1) Beleidsvorming: coördinatie van Rijksinzet in het programma Aardbevingbestendig en Kansrijk Groningen. Het gaat om afstemming met en ontwikkeling van relevant rijksbeleid en de toepassing en ontwikkeling van beleidsinstrumenten (waaronder op juridisch en financieel vlak).
- 2) Beleidsuitvoering: vanuit het rijksbeleid faciliteren van de uitvoering van het jaarlijks programma. Eerste aanspreekpunt voor collega's van directie Groningen voor oplossen van knelpunten en dilemma's gerelateerd aan of door middel van rijksbeleid of -instrumenten.
- 3) Politiek-bestuurlijk: advisering van betreffende ministers inclusief coördinerende minister EZ bij diverse bestuurlijke overleggen en advisering DG's. Voorbereiding van stukken voor de onderraad, het informeren van Kamer door middel van Kamerbrieven (o.a. kamervragen) en de voorbereiding van debatten.
- 4) Financieel: afspraken met NAM over financiële regelingen en de inzet van middelen voor de bekostiging van het jaarlijkse integrale programma. Financieel beheer van programma en apparaat van de Overheidsdienst Groningen.
- 5) Juridisch: Coördinatie van juridische vragen, waar nodig het opstellen van rijksbrede kaders en aanpassen van wet en regelgeving, advies over toepassen van bestaande kaders
- 6) Communicatie: afstemming van communicatieactiviteiten tussen verschillende partijen in zowel Den Haag als regio.

Voor alle taken is afstemming en samenwerking tussen betrokken departementen (inclusief de directies van EZ) van belang. Structurele betrokkenheid en beschikbaarheid van capaciteit en expertise is noodzakelijk op de volgende terreinen:

- a. Bouwkundig versterken woningen en andere gebouwen (BZK)
- b. Consequenties voor (vitale) infrastructuur zoals elektriciteitsnet, waterkeringen, wegen, kunstwerken (I&M, EZ)
- c. Verduurzaming gebouwde omgeving, energiezuinige woningen (BZK)
- d. Herstel en behoud monumenten (OCW)
- e. Leefbaarheid en krimpvraagstukken (I&M en BZK)
- f. Economische versterking (EZ)
- g. Industriële veiligheid (I&M en EZ)
- h. Gaswinning en onderzoek ondergrond (EZ)
- i. Crisisaanpak en veiligheidsregio (V&J)

Uitgangspunt bij de opzet van de Overheidsdienst Groningen is dat de verantwoordelijkheden ongewijzigd blijven. Genoemde departementen hebben daarmee het voortouw op de genoemde onderwerpen. De directie Den Haag coördineert dit en ondersteunt departementen door onder andere als verbindende schakel op te treden met de directie Groningen.

Organisatie korte termijn

Op dit moment wordt niet alleen gewerkt aan de uitwerking van de Overheidsdienst Groningen en inhoud van het meerjarenprogramma, ook vindt nadere uitwerking plaats van de bestuurlijke afspraken waarbij een deel van de taken vooruitlopend op de start van de Overheidsdienst Groningen bij de kwartiermaker/CG worden belegd en een deel in de staande organisatie moeten worden opgepakt. Tegelijkertijd is er de noodzaak om concrete resultaten te boeken ten behoeve van de regio en is de politieke druk en informatiebehoefte onverminderd groot.

Dit vereist op korte termijn voldoende capaciteit en een goede afstemming om acties op te pakken en ondertussen gezamenlijk vorm te geven aan de directie Den Haag. Dit dient parallel te lopen met de planning en voortgang in het kwartiermaker team.

Interdepartementaal

Hiertoe functioneert sinds enkele weken een interdepartementale werkgroep Groningen die wekelijks bij elkaar komt onder voorzitterschap van EZ, tevens lid van het kwartiermakersteam. Deelnemers zijn coördinerende of inhoudelijk betrokken vertegenwoordigers van de genoemde departementen.

Deze werkgroep levert:

1. input aan het kwartiermakersoverleg en beoordeelt vanuit rijksperspectief de relevante voorstellen
2. geeft mede vorm aan de definitieve opzet en invulling van de directie Den Haag
3. pakt inhoudelijke onderwerpen en acties op die expliciet bij de werkgroep wordt belegd of kan meedenken met uitwerking van acties en voorstellen die expliciet bij een van de departementen is/wordt belegd.

De voorzitter/lid van het kwartiermakerteam zorgt voor de informatievoorziening van en naar het kwartiermakersteam (uitwisseling van verslagen en relevante stukken). De secretaris van de interdepartementale werkgroep zorgt voor tijdige verspreiding van agenda, verslag en overige stukken.

Indien nodig wordt een DG-overleg georganiseerd. Voorbereiding kan plaatsvinden in de werkgroep.

Binnen EZ

Ten behoeve van de beschikbare capaciteit voor de coördinatie en uitvoering van lopende zaken en afgesproken acties wordt de huidige projectgroep Gaswinning Groningen momenteel versterkt met 5 fte. Binnen de projectgroep worden de taken geclusterd belegd, waarbij de medewerkers op inhoudelijke dossier als linking pin fungeren tussen de uitwerking en activiteiten in de regio of binnen EZ en de werkzaamheden door andere departementen.

De komende weken dienen de takenpakketen van medewerkers scherp te worden gedefinieerd maar vooralsnog worden aan de volgende taken/takenpakketen/aandachtsgebieden gedacht:

- Coördinerend Beleidsmedewerker: schadecomplex, bouwkundig versterken, bijv. aanspreekpunt woningcoöperaties.
- 2 Beleidsmedewerkers: ontwikkeling NPR/bouwnormen, opdrachtgever NEN, eerste aanspreekpunt stad Groningen, industriële normen (iom directie E&O)
- Beleidsmedewerker: secretaris CvT CVW, opzet/afstemming/aanspreekpunt regelingen rondom preventief versterken.
- Coördinerend beleidsmedewerker: Tweede Kamer, MR, opdrachtgeverschap diverse onderzoeken zoals Woningmarkt.
- Beleidsmedewerker: secretaris interdepartementaal overleg, ondersteuning kwartiermakerteam, voortgangsrapportage,

- Beleidsmedewerker: sturings- en voortgangsinstrumenten, monumenten, EZ/departamentale afstemming gaswinning
- Teamleider: coördinatie inhoudelijke werkzaamheden en totstandkoming financiële kaders en procedures met NAM

Werkwijze en inrichting directie Den Haag (lange termijn)

Beoogd is dat het bovenbeschreven kernteam van EZ één op één over gaat naar de directie Den Haag. De werkwijze voor de korte termijn (linking pinnen tussen regio en Den Haag, op inhoudelijke onderwerpen) zal daarbij zoveel mogelijk worden voortgezet.

Voorgesteld wordt dat de aanspreekpunten van de andere departementen volledig beschikbaar zijn voor de werkzaamheden van de Overheidsdienst Groningen, waarbij hun thuisbasis kan zijn de directie Den Haag (al dan niet gedetacheerd) of het eigen departementen. Het behoud van specifieke kennis/expertise, de verbinding met het 'eigen' departement en het efficiënt en doelgerichte werken zijn afwegingen die daarbij spelen. Het gaat hierbij in ieder geval om:

I&M: beleidsmedewerker versterking infrastructuur als eerste aanspreekpunt voor Waterschappen, Gasunie, Tennet en verantwoordelijk voor opzet afspraken met NAM over infrastructuur.

BZK: beleidsmedewerker implementatie bouwnormen en uitrol Stroomversnelling.

OCW: beleidsmedewerker opzet van speciale aanpak Monumenten

De directie Den Haag heeft een wekelijks overleg waarin afstemming tussen departementen plaatsvindt. Bezien of dat een voortzetting van de huidige interdepartementale werkgroep is.

Daarnaast is intensieve samenwerking noodzakelijk met directie FEZ, WJZ en Communicatie en zijn aanspreekpunten nodig bij de volgende directie die geheel of gedeeltelijk zijn vrijgemaakt voor inzet op dit beleidsdossier. Dit is al in praktijk gebracht binnen de huidige opzet en zal worden gecontinueerd

Bestuurlijk overleg

In de governancestructuur van de Overheidsdienst Groningen is voorzien dat het Rijk in de nationale stuurgroep is vertegenwoordigd door DG of SG EZ en eventueel een vertegenwoordiging van andere departementen. Met het oog op de balans wordt voorgesteld om naast de SG van EZ (beheersmatig verantwoordelijk voor de Overheidsdienst) een DG van BZK en I&M af te vaardigen.

Los van de structuur die in de governancenotitie is beschreven voor aansturing van en verantwoording over van het Programma Aardbevingsbesteding en Kansrijk Groningen, zal vanuit verschillende rijksverantwoordelijkheden bestuurlijk overleg nodig zijn met partijen in de regio. Uitgangspunt is dat dit overleg wordt gevoerd door de verantwoordelijke DG of DG's. Bijvoorbeeld de DG Ruimte en Water met het Waterschap of met de provincie specifiek over infrastructuur of de DG Energie, Telecom en Mededinging als bestuurlijk overleg nodig is over de gaswinning of energietransitie. Bij breder bestuurlijk overleg zal worden bekeken wie van rijkszijde deelneemt. SG EZ doet hiertoe een voorstel.

PM